

Niniejszy dokument nie stanowi doręczenia w trybie art. 15 zzs⁹ ust. 2 ustawy COVID-19 (Dz.U.2021, poz. 1842)

Sygn. akt I AGa 437/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2023 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Andrzej Żelazowski
Protokolant:	Grzegorz Polak

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2023 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z o.o. we W.

przeciwko Przedsiębiorstwu (...) spółce

z o.o. w K.

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 3 listopada 2021 r. sygn. akt IX GC 146/21

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 1.350 zł (jeden tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

Sygn. akt I AGa 437/21

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 13 stycznia 2023 r.

W pozwie złożonym w dniu 29 września 2020 r. powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. wniosła o zasądzenie od strony pozwanej Przedsiębiorstwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w K. kwoty 338.578,72 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 27 sierpnia 2020 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od strony pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

W piśmie z 21 października 2020 r. strona powodowa ograniczyła powództwo do kwoty 5.059,20 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od dnia 20 października 2020 r. do dnia zapłaty.

Ograniczenie powództwa było wynikiem dokonanej przez stronę pozwaną w dniu 19 października 2020 r. zapłaty kwoty 338.578,72 zł. Wpłacona kwota została zaliczona w pierwszej kolejności na poczet odsetek w wysokości 5.059,20 zł, a w pozostałym zakresie na poczet należności głównej. W konsekwencji do zapłaty pozostała kwota 5.059,20 zł.

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 2020 r. Sąd Okręgowy w Krakowie umorzył postępowanie w zakresie kwoty 333.519,52 zł.

Uwzględniając ograniczone powództwo Sąd Okręgowy w K. wydał w dniu 29 grudnia 2020 r. nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (sygn. akt(...))

Strona pozwana zaskarżyła w całości nakaz zapłaty sprzeciwem. Wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od strony powodowej na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Wyrokiem z dnia 3 listopada 2021 r., sygn. akt IX GC 146/21, Sąd Okręgowy w Krakowie:

I. oddalił powództwo;

II. zasądził od strony powodowej na rzecz strony pozwanej kwotę 10.817 zł (dziesięć tysięcy osiemset siedemnaście złotych) tytułem kosztów procesu wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty.

Uzasadniając swoją decyzję Sąd Okręgowy w ramach ustaleń faktycznych uzgodnił, że w dniu 8 grudnia 2017 r. strony zawarły pisemną umowę, zgodnie z którą strona powodowa zobowiązała się do wytworzenia i dostarczenia stronie pozwanej krawężników kamiennych i kostki kamiennej o wymiarach 8 x 11 cm w celu wykorzystania w związku z inwestycją realizowaną przez stronę pozwaną w ramach konsorcjum na rzecz Gminy Miejskiej K. (rozbudowa ul. (...) wraz z infrastrukturą). Umowa została zawarta na czas określony do dnia 30 listopada 2018 r. Szczegółowa ilość i cena jednostkowa dostarczanego materiału została określona w załączniku nr 1 do umowy, przy czym miesięcznie strona powodowa miała dostarczać nie więcej niż 2.000 mb krawężnika i 123 tony kostki. Łącznie strona powodowa miała wytworzyć i dostarczyć 1.350 ton kostki kamiennej. Strona pozwana miała składać każdorazowo zamówienia na poszczególne partie. Dostawa materiału miała być dokonywana na koszt strony powodowej do magazynu strony pozwanej w K. przy ul. (...). Płatności miały być dokonywane przez stronę pozwaną na podstawie faktur wystawionych przez stronę powodową za każdą dostarczoną partię materiałów. Podstawą do wystawienia faktury miał być dokument WZ, potwierdzający odbiór materiałów. Wszelkie zmiany wymagały formy pisemnej pod rygorem nieważności.

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy ustalił, że strony zawarły dwa pisemne aneksy do umowy.

Zgodnie z aneksem nr (...) ustalono m. in. nowe terminy dostaw i termin realizacji umowy (do dnia 31 grudnia 2019 r.), zgodnie zaś z aneksem nr (...) przedłużono termin realizacji umowy do dnia 29 lutego 2020 r.

Z powodu braku udostępnienia frontu robót przez inwestora strona pozwana nie była w stanie odbierać w ustalonym terminie poszczególnych partii dostaw. W konsekwencji strona pozwana nie składała zamówień na kolejne partie kostki brukowej (dostarczono 384,15 ton kostki). Strona powodowa była przy tym gotowa na dostarczenie w całości kostki brukowej objętej umową, tj. pozostałej ilości 965,85 ton. Po upływie terminu realizacji umowy (29.02.2020 r.) strona pozwana składała kilkakrotnie harmonogramy na dostawę jedynie części kostki brukowej pozostałej do dostarczenia.

Wobec upływu terminu realizacji umowy i braku zamówień na całość niedostarczonej partii kostki brukowej w ilości wynikającej z umowy strona powodowa podjęła decyzję o wystawieniu stronie pozwanej w dniu 12 sierpnia 2020 r. faktury VAT nr (...) na kwotę 338.578,72 zł z terminem zapłaty do dnia 26 sierpnia 2020 r., obejmującej zapłatę ceny za 965,85 ton kostki granitowej o wymiarach 8 x 11 cm, pomimo niedostarczenia stronie pozwanej tej ilości kostki.

Strona pozwana pismem z 18 sierpnia 2020 r. zwróciła stronie powodowej fakturę VAT nr (...) uzasadniając, że faktura została nienależnie wystawiona, gdyż towar nią objęty nie został dostarczony stronie pozwanej. Strona pozwana w kolejnych pismach wzywała stronę powodową do dostarczenia kostki brukowej i odmawiała zapłaty ceny wynikającej z wystawionej faktury.

Następnie strona pozwana przesłała stronie powodowej w piśmie z 24 sierpnia 2020 r. nowe harmonogramy dostawy kostki brukowej.

Po wystawieniu faktury strona powodowa dostarczyła stronie pozwanej kostkę brukową w łącznej ilości 216,2 ton.

Strona pozwana wnosiła o wystawienie przez stronę powodową faktury VAT na kwotę odpowiadającą ilości kostki brukowej faktycznie dostarczonej.

W piśmie z 8 października 2020 r. strona powodowa wezwała stronę pozwaną do zapłaty m. in. kwoty 338.578,72 zł do dnia 20 października 2020 r. pod rygorem rozważenia wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości strony pozwanej i wnioskiem o orzeczenie wobec członów zarządu strony pozwanej zakazu prowadzenia działalności gospodarczej.

W odpowiedzi na pismo z 8 października 2020 r. strona pozwana w piśmie z 13 października 2020 r. ponownie stwierdziła, że faktura VAT została wystawiona przez stronę powodową bezpodstawnie. Strona pozwana sprzeciwiła się kierowanym do niej zapowiedziom złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości i powiadomieniu jej kontrahentów o braku zapłaty uznając, że strona powodowa w istocie skierowała do niej bezprawne i bezpodstawne groźby. Strona pozwana zaproponowała jednocześnie, aby strona powodowa dostarczyła w całości kostkę brukową w październiku 2020 r. do magazynu strony pozwanej w K. przy ul. (...), gdyż na potrzeby realizowanej inwestycji była zbędna. Strona pozwana zadeklarowała jednocześnie dokonanie zapłaty z góry za kostkę brukową zastrzegając jednocześnie, że nie uznaje roszczeń odsetkowych strony powodowej z tytułu płatności faktury po terminie.

W dniu 19 października 2020 r. strona pozwana przelała stronie powodowej kwotę 338.578,72 zł tytułem zapłaty należności wynikającej z faktury VAT nr (...).

Sąd Okręgowy postanowił pominąć wnioski o dopuszczenie dowodu z akt (...), a także o przesłuchanie świadków B. P., M. C. i o przesłuchanie stron uznając, że stan faktyczny niezbędny dla rozstrzygnięcia sprawy był niesporny, a strony co najwyżej inaczej interpretowały postanowienia umowy w zakresie obowiązku dostawy przez stronę powodową kostki brukowej. Ponadto strona powodowa zataiła część faktów przytoczonych w odpowiedzi na pozew, których jednak nie kwestionowała (zwrot przez stronę pozwaną faktury bez księgowania i stanowisko strony pozwanej w tym zakresie; zapłata przez stronę pozwaną z góry ceny wynikającej z faktury z zastrzeżeniem braku podstaw do naliczenia przez stronę powodową odsetek i bezzasadności wystawienia przez stronę powodową faktury VAT).

Dokonując analizy prawnej roszczeń powódki Sąd I instancji stwierdził na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, iż strony łączyła umowa dostawy w rozumieniu art. 605 k.c. Istotnymi elementami tej umowy jest nie tylko wytworzenie rzeczy, ale również jej dostawa.

Sąd Okręgowy uznał, że strona pozwana wbrew postanowieniom umownym nie złożyła zamówienia na poszczególne partie kostki brukowej w łącznej ilości 1.350 ton w okresie, w jakim miała być zrealizowana umowa (29.02.2020 r.), a ściślej nie złożyła zamówienia na dostawę kostki w ilości 965,85 ton. Okoliczność ta nie uprawniała jednak strony powodowej do wystawienia w dniu 12 sierpnia 2020 r. faktury VAT nr (...) na kwotę 338.578,72 zł, obejmującej zapłatę ceny za 965,85 ton kostki granitowej, pomimo niedostarczenia stronie pozwanej tej ilości kostki. Istotnym bowiem elementem umowy dostawy łączącej strony było nie tylko wytworzenie kostki w ilości 965,85 ton, ale również jej dostarczenie. Z postanowień umowy łączącej strony jednoznacznie wynikało, że strona powodowa była zobowiązana dostarczyć stronie pozwanej na swój koszt do miejsca oznaczonego w umowie kostkę brukową, a faktura VAT mogła być wystawiona dopiero po dostawie kostki potwierdzonej stosownym dokumentem WZ. Brak złożenia przez stronę pozwaną zamówienia na dostawę 965,85 ton kostki brukowej i nieobjęcie tej ilości w harmonogramach przedłożonych

przez stronę pozwaną po upływie terminu 29 lutego 2020 r., nie uprawniał zatem strony powodowej do wystawienia faktury VAT i do żądania zapłaty ceny za niedostarczoną ilość kostki brukowej. Zdaniem Sądu I instancji strona powodowa wystawiła fakturę VAT wbrew postanowieniom umowy z 8 grudnia 2017 r. i wbrew przepisom Kodeksu cywilnego dotyczącym umowy dostawy. Faktura została wystawiona przedwcześnie, skoro strona powodowa nie dostarczyła kostki brukowej w dacie wystawienia faktury w ilości wynikającej z faktury. Uzasadniona była reakcja strony pozwanej polegająca na odmowie przyjęcia, zaksięgowania i uregulowania należności wynikającej z faktury VAT nr (...). Sąd przy tym zwraca uwagę, że w dacie wystawienia faktury w ogóle nie dostarczono stronie pozwanej kostki objętej fakturą. Dopiero po wystawieniu faktury VAT strona powodowa dostarczyła kostkę w łącznej ilości 216,2 ton. W konsekwencji strona pozwana następnie słusznie domagała się skorygowania faktury VAT do kwoty stanowiącej cenę za wytworzenie i dostawę 216,2 ton kostki, a nie za 965,85 ton. Żądania strony pozwanej nie zostały uwzględnione.

Podkreślał Sąd Okręgowy, iż brak złożenia przez stronę pozwaną w okresie realizacji umowy zamówień na całą ilość kostki brukowej objętej umową, nie uprawniał strony powodowej do wystawienia faktury na niezrealizowaną część kostki brukowej, skoro strona powodowa nie dostarczyła tej części kostki. Bierność strony pozwanej sprzeczna z postanowieniami umowy nie usprawiedliwiała strony powodowej do zachowania również sprzecznego z postanowieniami umowy, a polegającego na wystawieniu faktury VAT za niedostarczoną ilość kostki brukowej. W sytuacji, w której strona pozwana pomimo terminów umownych nie składała zamówienia na dostawę poszczególnych partii kostki brukowej, strona powodowa w istocie miała zdaniem Sądu I instancji trzy możliwości: mogła dostarczyć w całości kostkę brukową w ilości 965,85 ton pomimo braku zamówienia poszczególnych partii, skoro upłynął bezskutecznie termin realizacji umowy i wtedy byłaby uprawniona do wystawienia faktury VAT, albo mogła wstrzymać się ze spełnieniem swojego świadczenia na podstawie art. 490 kc, skoro strona powodowa miała wątpliwości co do stanu majątkowego strony pozwanej (groziła bowiem stronie pozwanej złożeniem wniosku o ogłoszenie upadłości), o ile faktycznie ziściły się przesłanki z art. 490 kc, albo odstąpić od umowy na podstawie art. 491 kc po uprzednim wezwaniu strony pozwanej do złożenia harmonogramu dostawy obejmującego całą ilość kostki brukowej.

Skoro strona powodowa podjęła decyzję o wykonaniu umowy, to konsekwentnie powinna dostarczyć kostkę brukową w ilości objętej fakturą VAT nr (...). Strona powodowa w chwili wystawienia faktury nie dostarczyła jednak kostki brukowej w ilości wynikającej z faktury. Następnie dostarczyła jedynie część kostki, ale pomimo tego nie skorygowała faktury VAT. W konsekwencji faktura została wystawiona przedwcześnie, a strona pozwana nie popadła w opóźnienie i tym samym nie powstało roszczenie o zapłatę odsetek.

Strona pozwana uregulowała w całości cenę wynikającą z faktury VAT (...) w dniu 19 października 2020 r. Wbrew stanowisku strony powodowej zapłata nie stanowiła uznaniem długu i zasadności wystawienia faktury. Wręcz przeciwnie, strona pozwana konsekwentnie od chwili doręczenia jej faktury VAT twierdziła, że faktura została wystawiona bezzasadnie, albowiem strona powodowa nie dostarczyła jej kostki brukowej w ilości wynikającej z faktury. Strona pozwana zdecydowała się ostatecznie na zapłatę ceny w wyniku zapowiedzi rozważenia przez stronę powodową wystąpienia z wnioskiem o ogłoszenie upadłości strony pozwanej i wnioskiem o orzeczenie wobec członów zarządu strony pozwanej zakazu prowadzenia działalności gospodarczej. Strona powodowa nie wykazała przy tym, ani nie twierdziła, że ziściły się przesłanki do ogłoszenia upadłości strony pozwanej, a zatem jej zachowanie było sprzeczne z dobrymi obyczajami. Spowodowało jednak, że strona pozwana uregulowała w całości cenę, przy czym strona pozwana zastrzegła, że zapłaty dokonała „z góry” i nie uznała roszczeń odsetkowych strony powodowej z tytułu płatności faktury po terminie. Strona powodowa zataiła ten fakt przez Sądem składając pismo o ograniczeniu powództwa. Strona pozwana ponadto - pomimo zapłat ceny za kostkę w ilości 965,85 ton - nadal domagała się bezskutecznie dostarczenia całej ilości kostki (na datę zapłaty strona powodowa dostarczyła jedynie 216,2 ton kostki).

W konsekwencji należało uznać, że strona pozwana zapłaciła przedwcześnie cenę w wysokości 338.578,72 zł wynikającą z faktury VAT nr (...). Roszczenie nie było wymagalne w dacie wynikającej z terminu zapłaty wskazanego na fakturze, ani w dacie zapłaty. Strona powodowa nie była zatem uprawniona do naliczenia odsetek, a tym samym nie była uprawniona do zaliczenia części wpłaty dokonanej przez stronę pozwaną w wysokości 5.059,20 zł na poczet odsetek. Strona pozwana płacąc kwotę 338.578,72 zł uregulowała w całości należność główną, tj. cenę wynikającą

z faktury VAT nr (...). Żądanie zasądzenia kwoty 5.059,20 zł tytułem należności głównej wraz z odsetkami było bezzasadne. Z tych powodów Sąd Okręgowy oddalił powództwo (pkt I wyroku).

O kosztach procesu, stosownie do wyniku sprawy, Sąd I instancji orzekł w pkt. II wyroku na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 kpc w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie wskazując, że strona pozwana wygrała sprawę w całości, tj. nie tylko w zakresie powództwa ograniczonego do kwoty 5.059,20 zł, ale i w zakresie pierwotnego żądania pozwu w wysokości 338.578,72 zł. Jak wskazano wyżej roszczenie strony powodowej o zapłatę całej kwoty 338.578,72 zł było przedwczesne, a strona pozwana dokonała zapłaty przed datą powstania i wymagalności roszczenia. Strona powodowa ponadto zataiła przed stroną pozwaną fakt wytoczenia powództwa i w październiku 2020 r. (czyli po wytoczeniu powództwa) prowadziła ze stroną pozwaną korespondencję w sprawie dobrowolnego uregulowania należności (patrz w szczególności pismo strony powodowej z 08.10.2020 r.) - okoliczność ta dodatkowo uzasadniała obciążenie strony powodowej kosztami procesu.

W konsekwencji Sąd Okręgowy obciążył stronę powodową w całości kosztami procesu poniesionymi przez stronę pozwaną w łącznej wysokości 10.817 zł, na którą to kwotę składały się koszty zastępstwa procesowego w wysokości 10.800 zł oraz wydatek na opłatę skarbową od pełnomocnictwa w wysokości 17 zł.

Strona powodowa zaskarżyła powołany wyrok w całości i wniosła o:

1. zmianę jego pkt I i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 5.059,20 zł, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od tej kwoty, od dnia 20 października 2020 r. do dnia zapłaty;
2. zmianę jego pkt II i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania za pierwszą instancję, w tym kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu o zapłatę według norm przepisanych, liczonych od pierwotnej wartości przedmiotu sporu, wraz z uiszczoną opłatą skarbową od pełnomocnictwa;
3. zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu apelacyjnym, liczonego od wartości przedmiotu zaskarżenia według norm przepisanych;
4. uzupełnienie materiału dowodowego poprzez dopuszczenie na rozprawie apelacyjnej dowodu z przesłuchania świadka B. P. oraz Prezes Zarządu powódki R. P., w celu ustalenia następujących faktów: przebiegu prowadzonych rozmów, charakteru ustaleń stron w zakresie wydania materiału granitowego wyprodukowanego przez powódkę dla pozwanej, przy czym okoliczności te zawierają się w pojęciu przebiegu współpracy między stronami, wskazanej pierwotnie w ramach tezy dowodowej, próby polubownego zakończenia sporu przez powódkę;
5. uzupełnienie materiału dowodowego poprzez dopuszczenie na rozprawie apelacyjnej dowodu z dokumentów, stanowiących załączniki do pozwu i dalszych pism procesowych składanych przez powódkę, zgromadzonych w aktach sprawy(...), w celu ustalenia następujących faktów: uchybień pozwanej w terminowej realizacji umowy, stawiania przez powódkę wyprodukowanych na zlecenie pozwanej wyrobów z kamienia do jej dyspozycji, prawidłowego postawienia wszystkich wyrobów przygotowanych przez powódkę do dyspozycji (...) sp. z o.o, wielokrotnego przesuwania przez pozwaną terminu odbioru poszczególnych partii postawionych do jej dyspozycji materiałów.

Strona powodowa zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1. naruszenie art. 605 k.c. w zw z art. 612 k.c. i art. 551 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 491 § 1 k.c. in fine przez ich niezastosowanie, przekładające się na przyjęcie, że bierność (...) sp. z o. o, przejawiająca się brakiem zamówień na poszczególne partie kamienia w trakcie umowy oraz zaniechaniem wskazania miejsca dostawy nieodebranej do 29.02.2020 r. kostki, po bezskutecznym upływie okresu jej realizacji, przy wielokrotnie deklarowanej pisemnie przez powódkę gotowości do dostarczenia towaru w miejscu i czasie wskazanym przez pozwaną, nie mogły zostać zakwalifikowane jako zwłoka po stronie pozwanej, dająca powódcie podstawy do uznania, że wierzytelność jest wymagalna, wystawienia do niej faktury oraz podjęcia przez nią dalszych działań w celu uzyskania należnego jej wynagrodzenia;

2. naruszenie art. 491 § 1 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie w pisemnym uzasadnieniu, że powódka mogła teoretycznie odstąpić od umowy, (o czym mowa w początkowej części przepisu) przy jednoczesnym odmówieniu jej przez Sąd prawa do żądania wykonania umowy przez pozwaną, o którym w art. 491 § 1 k.c. in fine;

3. naruszenie art. 411 pkt. 1 k.c. poprzez jego zastosowanie w realiach niniejszej sprawy i przyjęcie, że pozwana spełniła rzekomo niewymagalne świadczenie, wskazane w fakturze VAT (...), albowiem realnie mogła obawiać się, że powódka zainicjuje przeciw niej postępowanie upadłościowe, podczas gdy złożone do akt sprawy potwierdzenie zapłaty nie zawiera żadnego zastrzeżenia bądź informacji, że zapłata następuje w celu uniemożliwienia wszczęcia przez powódkę postępowania upadłościowego w wobec pozwanej

4. naruszenie art. 233 § 1 i 2 k.p.c. polegające na:

a) błędnej ocenie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy i wywiedzenie nieprawidłowego wniosku, że postawienie wierzytelności ujętej w fakturze VAT (...) w stan wymagalności nie mogło mieć miejsca przed faktycznym wydaniem całości materiału skalnego pozwanej, pomimo iż termin realizacji umowy upłynął bezskutecznie, a pozwana pomimo pisemnych wezwań kierowanych przez powódkę od 5 marca 2020 r. w sposób uporczywy nie podejmowała żadnych działań w celu odebrania przedmiotu umowy, a także nie wskazała gdzie kostka ma zostać przez powódkę dostarczona;

b) poczynienie wewnątrznie sprzecznych ustaleń i przyjęcie, że złożone do akt sprawy i dopuszczone w poczet materiału dowodowego pisma, kierowane przez powódkę do pozwanej po zakończeniu okresu trwania umowy, w tym chociażby dokument z 5 marca 2020 r., nie zawierały jasnej deklaracji i woli dostarczenia całości wyprodukowanego dla pozwanej materiału skalnego w miejscu i czasie wskazanym przez pozwaną oraz wywiedzenie z tych zdarzeń tego błędnego wniosku, że wierzytelność powódki ujęta następnie w fakturze VAT (...) nie była ani w dniu wytoczenia powództwa ani w dniu wyrokowania wierzytelnością wymagalną, przy jednoczesnym poczynieniu ustaleń, że powódka gotowa była do dostarczenia pozwanej całego wolumenu kostki brukowej;

c) bezzasadnym przyjęciu, w oparciu o materiał zgromadzony w aktach sprawy, że doszło do zatajenia przez powódkę części przytoczonych przez pozwaną w odpowiedzi na pozew twierdzeń, podczas gdy obowiązkiem strony w toku procesu jest przedstawienie faktów i dowodów na ich poparcie, z których wywodzi ona skutki prawne, bez wskazania o jakie okoliczności zdaniem Sądu miałyby chodzić

d) bezzasadnym przyjęciu, że powódka nie kwestionowała okoliczności przytaczanych przez (...), pomimo że przytoczone przez pozwaną twierdzenia pozostawały w całkowitej z sprzeczności z argumentacją zawartą w pismach procesowych powódki oraz przedłożonymi lub powołanymi w tych pismach dowodami;

5. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235² k.p.c. i art. 247 k.p.c. poprzez pominięcie wniosku o przeprowadzenie dowodu z zeznań strony powodowej i kluczowego dla rozstrzygnięcia sprawy świadka: B. P., w wyniku bezzasadnego przyjęcia, że fakty, na które miałyby być te osoby słuchane są częściowo nieprzydatne, a pozostałym zakresie niedopuszczalne przy rozstrzygnięciu sprawy, pomimo iż przeprowadzenie dowodu nie stanowiłoby naruszenia przepisów postępowania dowodowego i nie wydłużyłoby czasu trwania procesu i tym samym pozbawienie powódki możliwości obrony swych praw;

6. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 235² pkt 1 i 6 k.p.c. poprzez:

a) błędne przyjęcie, że strona powodowa wносиła o dopuszczenie dowodu z akt sprawy (...), podczas gdy petitum wniosku dowodowego dotyczyło dołączenia akt i dopuszczenia dowodu ze znajdujących się w nich dokumentów;

b) pominięcie dowodu wnioskowanego przez stronę powodową w pozwie bez uprzedniego wezwania do sprecyzowania wniosku dowodowego;

7. naruszenie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych poprzez odmowę zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania i kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu o zapłatę, liczonej od pierwotnej wartości zgłoszonego roszczenia, pomimo iż pozwana w toku procesu, spełniła na rzecz powódki świadczenie w kwocie nominalnej wskazanej w treści faktury VAT nr (...);

8. naruszenie art. 203 § 2 k.p.c. zdanie pierwsze, w związku z art. 355 k.p.c. art. 98 § 1, 11 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie poprzez zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu liczonych od pierwotnej wartości przedmiotu sporu, przy całkowitym pominięciu że w zakresie kwoty przekraczającej poziom 5.059,20 zł postępowanie o zapłatę zostało umorzone, postanowienie o umorzeniu postępowania uprawomocniło się, a zatem ewentualne koszty zastępstwa prawnego na rzecz strony pozwanej mogłyby być liczone od rzeczywistej wartości przedmiotu sporu wskazanego w nakazie i uwzględnieniu dyspozycji § 2 pkt 4 powołanego powyżej rozporządzenia.

W odpowiedzi na apelację strona powodowa domagała się jej oddalenia w całości, zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego, według norm przepisanych oraz pominięcia wniosków powódki o uzupełnienie materiału dowodowego poprzez dopuszczenie na rozprawie apelacyjnej dowodu z przesłuchania świadka B. P. oraz Prezes Zarządu powódki R. P., opisanego w punkcie 4 petitum apelacji, a także pominięcie wniosku o uzupełnienie materiału dowodowego poprzez dopuszczenie na rozprawie apelacyjnej dowodu z dokumentów, stanowiących załączniki do pozwu i dalszych pism procesowych składanych przez powódkę, zgromadzonych w aktach sprawy(...), opisanego w punkcie 5 petitum apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

W ocenie Sądu Apelacyjnego apelacja jest bezzasadna.

W pierwszej kolejności stwierdzić należy, iż nietrafne są podniesione w apelacji strony powodowej zarzuty odnoszące się do błędnej oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, a w konsekwencji dokonania przez Sąd Okręgowy błędnych, czy też wewnętrznie sprzecznych ustaleń faktycznych. Abstrahując od prawidłowości sformułowania zarzutów stwierdzić trzeba, iż Sąd I instancji przeprowadził postępowanie dowodowe prawidłowo, dokonując wszechstronnej oceny dowodów - zgodnie z regułą wyrażoną w art. 233 § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego Sąd Okręgowy poczynił w całej rozciągłości prawidłowe ustalenia faktyczne, zarówno w kwestii treści wiążącej strony umowy, jak i tego jakie porozumienia jej towarzyszyły. Sąd odwoławczy w zupełności podziela ocenę zgromadzonych w sprawie dowodów, jak też decyzje co do pominięcia niektórych z nich, wnioskowanych przez stronę do przeprowadzenia w I instancji oraz uzasadnienie takiej decyzji, skoro całość okoliczności faktycznych obrazowała zgromadzona w sprawie dokumentacja stanowiąca bezsporny materiał dowodowy i nie było potrzeby jej poszerzania o zeznania świadków czy stron zgodnie z art. 458¹⁰ k.p.c., a pozostała część dokumentacji wnioskowanej do przeprowadzenia w sposób zbiorczy z akt innego postępowania nie dotyczyła sporu zawisłego w niniejszej sprawie. Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny aprobuje ustalenia Sądu I instancji i przyjmuje je za własne czyniąc podstawą orzeczenia w sprawie. Wobec powyższego brak konieczności ich ponownego, szczegółowego przytaczania.

Zasadnicza część zarzutów dotyczyła naruszenia art. 605 k.c. w zw. z art. 612 k.c. i art. 551 § 1 i 2 k.c. w zw. z art. 491 § 1 k.c. in fine. Nie mogły one zostać zaaprobowane przez Sąd Odwoławczy. Zważyć należy bowiem, iż istotą w okolicznościach niniejszej sprawy pozostaje fakt, że spór dotyczy umowy dostawy. W tym stanie rzeczy zarzut naruszenia art. 605 k.c. poprzez jego niezastosowanie jest zupełnie nietrafiony. Kwestie związane ze zwłoką wierzyciela w takim wypadku muszą podlegać ocenie na gruncie wykonania zobowiązania z umów wzajemnych, zatem ewentualne roszczenia powoda mogą sprowadzać się do roszczeń odszkodowawczych. Słusznie zauważa strona pozwana w odpowiedzi na apelację, iż teoretyczne wywody powódki na temat przysługujących jej uprawnień z art. 551 k.c., są w tej sprawie prawnie irrelevantne, ponieważ nie było to objęte przedmiotem sporu, a powódka z nich nie korzystała.

Jak prawidłowo wywiódł Sąd Okręgowy w Krakowie wystawienie faktury VAT nr (...) na kwotę 338.578,72 zł niewątpliwie było zaś działaniem przedwczesnym i nieuzasadnionym, skoro nie doszło do fizycznej dostawy towaru, niezależnie od przyczyny takiego stanu rzeczy. Istotą (essentialia negotii) umowy dostawy, którą zawarły strony, jest fizyczna dostawa, a nie tylko postawienie towaru w stan dostępności dla odbiorcy, na którą to okoliczność powołuje się strona skarżąca w apelacji (nie przecząc tym samym, że towar nie został dostarczony). Przyjęcie przeciwnego poglądu wyraźnie kłóciłoby się z porozumieniem stron zawartym w § 2 wiążącej strony umowy, co prawidłowo ocenił Sąd I instancji. Niewątpliwie ta okoliczność, że strona powodowa wyprodukowała materiały budowlane (zwane również w umowie „wyrobem”), które zalegały jej na placu, jest efektem niepożądanym z punktu widzenia (...) sp. z o.o., jednakże nie uprawniała do wystawienia za nie faktury, nawet pomimo upływu okresu obowiązywania umowy. Wykładnia § 2 umowy pozwala na stwierdzenie, iż strony nie bez powodu określiły, że dostawy miesięczne nie przekroczą ilości 2.000 mb krawężnika i 123 ton kostki. Miało to zabezpieczać nie tylko Dostawcę, określając maksymalne moce przerobowe, ale także i Odbiorcę, który uzależniał ilość dostaw od postępu prac i aktualnego zapotrzebowania, mając w magazynach ograniczone możliwości składowania. Natomiast sam fakt upływu okresu, na jaki została zawarta umowa, nie sprawiał, że roszczenie co do zapłaty ceny za niedostarczoną, choć przygotowaną część wyrobu, stało się wymagalne. W całej rozciągłości Sąd odwoławczy podziela argumentację Sądu Okręgowego zawartą w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, dotyczącą powyższego. Z § 3 ust. 1 umowy wynika bowiem, iż obowiązek zapłaty po stronie pozwanej za towar powstawał dopiero po dokonaniu jego dostawy. Strony tak uzgodniły w umowie wzajemne świadczenia, iż obowiązkiem powódki było dostarczenie towaru pod wskazany w umowie adres w określonych partiach i rozliczenie miało odbywać się za każdą dostarczoną partię, zaś podstawą do wystawienia faktury miała być „WZ” potwierdzona odbiorem materiału przez kierownictwo budowy. Strony więc wyraźnie sprecyzowały w umowie zasady, na jakich miały odbywać się rozliczenia między nimi. Żądanie wykonania umowy, na jakie powołuje się strona powodowa odwołując się do naruszenia art. 491 § 1 k.c. in fine, polegać mogło zatem na dążeniu do wyegzekwowania od strony pozwanej przedstawienia terminów dostarczenia kolejnych partii i żądania ich odbioru, a dopiero wówczas rozliczenia na podstawie faktur sporządzonych zgodnie z „WZ”. Strona powodowa skutecznie do tego zresztą dążyła skoro otrzymała harmonogramy dostaw po upływie terminu realizacji umowy (zob. pismo pozwanej z dnia 03.06.2020r., pismo pozwanej z dnia 17.07.2020r., pismo pozwanej z 30.07.2020, pismo pozwanej z 11.08.2020r., dołączone do sprzeciwu), jednak pomimo to nie dostarczała wyrobu. Rzeczywiście więc, jak trafnie podnosi strona pozwana, Sąd I instancji nie odmówił powódce prawa żądania wykonania umowy od pozwanej, zauważył jednakże, iż powódka skorzystała z tego prawa w sposób wadliwy. Sąd I instancji doszedł do zasadnych wniosków, że skoro strona powodowa podjęła decyzję o wykonaniu umowy, to konsekwentnie powinna dostarczyć kostkę brukową w ilości objętej fakturą VAT numer (...). Strona powodowa w chwili wystawienia faktury nie dostarczyła jednak kostki brukowej w ilości wynikającej z faktury VAT. W konsekwencji faktura została wystawiona przedwcześnie, a strona pozwana nie popadła w opóźnienie i tym samym nie powstało roszczenie o zapłatę odsetek

Trzeba przy tym zauważyć, iż nieprzekonująca jest argumentacja strony pozwanej dotycząca naruszenia art. 411 pkt 1 k.c. W pierwszej kolejności przyznać trzeba rację pozwanej, że zarzut powódki w ogóle nie dotyczy stanu faktycznego niniejszej sprawy, gdyż powódka zarzuca naruszenie przepisu regulującego kwestie związane z bezpodstawnym wzbogaceniem i dotyczące wyłączenia roszczenia o zwrot nienależnego świadczenia z uwagi na wiedzę o braku zobowiązania. Niniejsza sprawa dotyczy roszczeń z zawartej pomiędzy stronami umowy dostawy, a strony dotychczas nie podnosiły twierdzeń dotyczących ewentualnego bezpodstawnego wzbogacenia, natomiast Sąd I instancji nie zastosował wskazanej regulacji. Nadto nie ulega wątpliwości, że strona pozwana informowała stronę powodową co do motywów motywy, z powodu których decyduje się na uiszczenie kwoty wynikającej z faktury VAT nr (...), zastrzegając, że uznaje ją za wystawioną nieprawidłowo i niezgodnie z obowiązującą umową dostawy oraz nie uznaje ewentualnych roszczeń odsetkowych z tytułu płatności faktury po terminie. Nie można więc przyjąć, jak chciałaby strona powodowa, iż zapłata stanowiła uznanie długu i zasadności wystawienia faktury. Pozwana kierowała się przy tym wyłącznie chęcią ugodowego rozwiązania sporu, zapłaciła „z góry” i oczekiwała dostarczenia całości wyrobu zgodnie z określonym harmonogramem, co jednak jak się później okazało nie następowało zgodnie z planem, choć strona powodowa deklarowała uprzednio gotowość do jego dostarczenia.

Wobec braku możliwości dostarczenia towaru przez Dostawcę z uwagi na zwłokę Odbiorcy wchodzi w grę jedynie kwestie odszkodowawcze, bowiem taki stan rzeczy naturalnie wiąże się z zaangażowaniem różnego rodzaju środków przez stronę powodową, niemożnością spełnienia innych kontraktów z różnych przyczyn, będąc w stanie owej zajętości z powodu niemożności składowania towaru, ponoszeniem kosztów tegoż składowania, które to elementy można brać pod rozwagę przy ocenie zwłoki wierzyciela. Natomiast wystawienie rzeczony faktury należało ocenić jako nieuprawnione i w ocenie Sądu Apelacyjnego - powtarzając za Sądem Okręgowym - chybione, co oznacza, że żądanie strony powodowej w zakresie odsetek także nie można uznać za zasadne. W konsekwencji oznacza to, że apelacja jest całkowicie bezzasadna i jej wnioski nie mogły zostać podzielone.

Odnosząc się zaś do zarzutu dotyczącego odmowy zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania i zastępstwa prawnego wskazać należy, iż bez znaczenia pozostaje fakt, że pozwana w toku procesu spełniła na rzecz powódki świadczenie w kwocie nominalnej wskazanej w treści faktury VAT nr (...), skoro uczyniła to, co wyżej podkreślano, przy braku wymagalności roszczenia, z ostrożności przed postępowaniem upadłościowym, przed którego zainicjowaniem strona powodowa ostrzegła pozwaną i mając na uwadze dobro i tak już nadszarpniętych stosunków gospodarczych między stronami, a nadto nie w związku z toczącym się postępowaniem, o którego biegu nie miała wówczas jeszcze wiedzy (formalnie uzyskała ją dopiero w momencie doręczenia postanowienia o umorzeniu postępowania z uwagi na częściowe cofnięcie powództwa oraz nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, tj. 14 stycznia 2021 r.). Także ta okoliczność, iż postępowanie zostało uprzednio umorzone ponad kwotę 5.059,20 zł i postanowienie w tym przedmiocie się uprawomocniło, nie może być uznana za mającą znaczenie dla określenia zasad ponoszenia kosztów postępowania, skoro strona powodowa zataiła przed stroną pozwaną fakt wszczęcia przedmiotowego postępowania i jednocześnie prowadziła pertraktacje ze stroną pozwaną dotyczące ugodowego załatwienia sporu, nie informując przy tym Sądu o rzeczywistych przyczynach ograniczenia powództwa. Umorzenie postępowania nie wynikało z okoliczności, za które odpowiedzialność ponosiłaby strona pozwana. Mając na uwadze powyższe rozważania to strona powodowa jest stroną przegraną w tej sprawie, wobec czego Sąd I instancji, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik postępowania, obciążył ją jego kosztami, w tym także w zakresie kosztów zastępstwa prawnego w postępowaniu liczonych od pierwotnej wartości przedmiotu sporu, skoro brak było podstaw do uwzględnienia powództwa także w zakresie tej kwoty z uwagi na bezzasadne wystawienie faktury przez stronę powodową opiewające na tą sumę pieniężną.

Mając powyższe na względzie Sąd Apelacyjny, na zasadzie art. 385 k.p.c., apelację oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na zasadzie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. zgodnie z zasadą odpowiedzialności za jego wynik, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 4 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. 2015.1800 ze zm.).